

Kirjallinen kysymys KK 103/2026 vp

Pia Hiltunen sd ym.

Kirjallinen kysymys kuntien työttömyysturvan ns. sakkomaksukäytännön uudistamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Vuoden 2025 alusta valtion TE-toimistojen aiemmin hoitamat työllisyys- ja elinkeinopalvelut siirtyivät kunnille. Samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksien eli työttömyyskorvausten kustannuksista kasvatettiin. Kun vuoden 2024 loppuun saakka kunnat vastasivat osittain vähintään 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden työttömyysetuuskuluista, niin vuoden 2025 alusta kuntien osavastuu laajeni koskemaan kaikkia työttömyysetuuksia. Kunta maksaa työttömyystuesta sitä suuremman osan, mitä kauemmin työttömälle on maksettu työttömyystukea. Nyt kunnat vastaavat 10 prosentilla kustannuksista 100 päivän jälkeen ja vastuu nousee portaittain 50 prosenttiin. Työttömyystukien maksupäivien kertymä jatkuu katkeamattomana silloinkin, kun työn siirtyy työttömyystuella toiselle. Maksupäivien kertymä nollautuu ja alkaa alusta vain, jos työssäoloehto täyttyy (työssäoloehto nykyään 12 kuukautta).

Kunnan rahoitusosuus työttömyysturvasta koostuu seuraavasti:

- 10 %, kun työttömyystukea on maksettu 101—200 päivää
- 20 %, kun työttömyystukea on maksettu 201—300 päivää
- 30 %, kun työttömyystukea on maksettu 301—400 päivää
- 40 %, kun työttömyystukea on maksettu yli 400 päivää
- 50 %, kun työmarkkinatukea on maksettu yli 700 päivää.

Ns. sakkomaksujen maksaminen käy kunnille kalliiksi tilanteessa, jossa työttömyys jatkaa nousuaan ja varsinkin pitkäaikaistyöttömyys on 1990-luvun laman lukemissa. Ylivoimainen valtaosa kunnan rahoituksesta aiheutuu edelleen pitkäaikaistyöttömien etuusmenoista. Yli sadassa kunnassa sakkomaksut ovat kasvaneet jo yli kaksinkertaisiksi verrattuna vuoteen 2024.

Kuntien ns. sakkomaksukäytäntöä tulisikin muuttaa. Sen sijaan, että ns. sakkomaksuja kierrätetään Kelan ja valtion kautta takaisin työllistämispalveluihin, järjestelmää tulisi muuttaa siihen suuntaan, että kunnilta poistettaisiin ns. sakkomaksujen maksaminen. Tämä raha käytettäisiin työllisten aktivointiin ja työllistymisen edistämiseen, jolloin se palvelisi kuntien työllistämispalveluita paljon paremmin.

Kirjallinen kysymys KK 103/2026 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus ryhtyy, että kuntien työttömyysturvasta maksamien ns. sakkomaksuja ja sen käytäntöä muutettaisiin siten, ettei kunnilta enää perittäisi sakkomaksuja?

Helsingissä 24.3.2026

Pia Hiltunen sd
Jani Kokko sd